МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-
гуманітарного факультету
_____ Оксана ГОМОТЮК
«30» 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з
науково-педагогічної роботи
_____ Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«30» 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІНОТ
_____ Святослав ПИТЕЛЬ
«30» 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Психологія Я-концепції»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність – 053 Психологія
освітньо-професійна програма – «Психологія»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ.(год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	2	4	30	30	4	8	78	150	4
Заочна	2	4	8	4	-	-	138	150	4

30.08.2024

Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робочу програму склала професор кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор **Фурман Оксана Євстахіївна**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «27» серпня 2024р.

Завідувач кафедри психології та
соціальної роботи, д. психол.н., професор _____ **Андрій ГІРНЯК**

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Психологія» протокол № 1 від « 30 » серпня 2024 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
д. психол.н., професор _____ **Андрій ГІРНЯК**

Гарант ОП «Психологія»
д. психол.н., професор _____ **Андрій ГІРНЯК**

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Психологія Я-концепції»

1. Опис дисципліни «Психологія Я-концепції»

Дисципліна «Психологія Я-концепції»	**Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти, ОПП**	**Характеристика навчальної дисципліни**
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки	**Статус дисципліни** вибіркова **Мова навчання** українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність053– «Психологія» освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки *Денна– 2* *Заочна– 2с*еместр: *Денна4* *Заочна-4*
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: *Денна– 30 год.* *Заочна – 8 год.* Практичні заняття: *Денна– 30 год.* *Заочна – 4 год.*
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: *Денна– 78 год.* *Заочна – 138 год.* Тренінг –*8 год.* Індивідуальна робота: *Денна– 4 год.*
Тижневих годин: Денна форма навчання - 10 з них аудиторних – 4,8		Вид підсумкового контролю – *залік*

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Психологія Я-концепції»

2.1 Мета вивчення дисципліни.

Програма та тематичний план дисципліни спрямовані на глибоке та ґрунтовне оволодіння студентами знаннями із курсу “Психологія Я-концепції”, а також на процес формування умінь, навичок й норм позитивного самоналаштування й самоефективності тощо та їх застосування у суспільному житті задля налагодження гармонійної взаємодії.

Предметом вивчення цієї дисципліни є самопізнання, самоставлення та позитивне формування Я-концепції людини в освітній навчальній організації. При цьому Я-концепція – феномен, з одного боку, відносно змінний, а з іншого – такий, що постійно перебуває під впливом як зовнішніх соціально-економічних

умов, так і внутрішніх – самоспричинювальних, самореалізаційних. Саме це явище являє собою центральну ланку самосвідомості, тобто те надскладне утворення внутрішнього світу людини, котре сутнісно полягає у сприйнятті нею численних образів самої себе у потоці найрізноманітніших ситуацій соціальної взаємодії та поєднанніцих образів у цілісне узагальнене уявлення – бачення себе у форматі Всесвіту.

Отже, у психодуховному світі людини і її самосвідомості зокрема, Я-концепція –важлива структурна складова психологічної самоорганізації, яка виконує функцію передумови і наслідку ефективності соціальної взаємодії і якості життя в цілому. Вона здебільшого формовиявляється як усталена, динамічна і певною мірою усвідомлена система уявлень, установок , переконань особи про саму себе. Звідси очевидно, що Я-концепція визначає, по-перше, як буде діяти людина в конкретній ситуації, по-друге, як інтерпретуватиме дії і вчинки свої та інших, по-третє, чого очікуватиме від близького і віддаленого майбутнього.

Мета вивчення дисципліни – оволодіння студентами теоретичними знаннями та практичними навичками, моральними нормами та гуманними цінностями позитивного творення себе, а відтак й оточення.

2.2 Завдання вивчення дисципліни.

У результаті вивчення курсу **«Психологія Я-концепції»** студенти повинні:

- оволодіти різними теоретико-практичними підходами до розуміння предмета психологічного вивчення;
- пізнати психологію Я-концепції людини у взаємозв'язку та поєднанні інтеракціоністичного, феноменологічного та соціально-культурного аспектів;
- застосовувати знання, уміння, навички та досвід творення себе як суб'єкта, особистості, індивідуальності та універсума довкілля;
- формувати практичні навички і норми позитивного утворення свого цілосного Я-образу, Я-ставлення і на підґрунті цього самоздійснення гуманних Я-вчинків тощо.

2.3 Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: «Теорія та історія психології», «Загальна психологія», «Вікова і педагогічна психологія», «Психодіагностика», «Соціально-психологічний практикум».

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль І.
Обгрунтування Я-концепції в класичних психологічних теоріях

Тема 1-2. Проблематика Я у психоаналітичній теорії Зиґмунда Фройда. "Я" як наукова проблема психології. Я-концепція – центральна ланка самосвідомості. Поняття про свідомість, самосвідомість, Я, Я-концепцію у психології. Психологічна структура особистості у психоаналітичній теорії З. Фройда. Рівні психічного життя людини. Я-концепція у структурі внутрішнього

світу особи. Захисні механізми “Его”. Явище ідентифікації як вияв емоційного зв’язку з іншими. Комплекси Едипа та Електри. Психоаналітичні методи терапевтичної роботи з пацієнтами.

Тема 3-4. Структурно-функціональна модель глобальної Я-концепції у науковому підході Роберта Бернса.

Концептуальні підходи до розуміння психологічної структури Я-концепції. Шкала самосприйняття та ретроспективні розвідки щодо обґрунтування Я-концепції. Я образ людини. Складові самоорганізації людини у сфері самосвідомості людини. Самооцінка, Я-образ, Я-поведінка. Когнітивна, оцінкова та поведінкова складові. Афект неадекватності. Теоретична модель Я-концепції Р. Бернса та її узагальнена характеристика. Структура Я-концепції людини. Значення Я-концепції у житті особи.

Тема 5. Концепція самості у феноменологічній теорії Карла Роджерса.

Я-концепція у науковому осмисленні феноменологів. Я-концепція в ієрархії потреб людини. Риси самоактуалізованої особистості. Концепція самості. Розвиток Я-концепції. Організмічні оцінкові процеси. Система батьківського виховання. Стан невідповідності Я і досвіду. Поняття про повноцінно функціональних людей. Q-сортування як методика дослідження ставлення особистості до себе і визначення індексу задоволення собою. Призначення та основний зміст діагностичної методики. Самоописання й ідеальне самосхарактеризування.

Змістовий модуль 2.
Розвиток і формування Я-концепції особи у системі соціально-культурної взаємодії

Тема 6-7. Его-психологія в теорії особистості Еріка Еріксона.

Психологічне розуміння Его-ідентичності та сутнісні відмінності між Его-психологією і психоаналізом. Психосоціальний розвиток людини від народження до школи: немовлячий вік, раннє дитинство та вікгри. Становлення Его-ідентичності у шкільний вік та у період юності. Роль ранньої, середньої та пізньої зрілості у формуванні людини. Его-інтеграція особи в контексті життєвого вчинку.

Тема 8. Особливості ситуативного та вікового розвитку Я-концепції людини.

Зовнішність та її вплив на розвиток Я-концепції людини. Роль сім’ї в інваріантах розвитку самооцінки дитини. Особливості розвитку Я-концепції школярів у взаємозв’язкуіз навчальною успішністю. Розвиток Я-концепції у період юності. Я-концепція наставника та його спроможність до самозростання.

Тема 9-10. Я-концепція у контексті соціального довкілля.

Концепція самоефективності у взаємодії з іншими. Індивідуальний локус контролю. Колективна ефективність. Особиста схильність людини на користь свого Я. Ефект неправдивого консенсусу. Вплив культури на становлення Я-структур особи. Ефект посилання на себе. Незалежний та взаємозалежний погляд на становлення Я-концепції. Роль індивідуалізму й колективізму в становленні Я-концепції людини. Концепція комунітарианізму. Відхилення у розвитку Я-концепції. Причинно-мотиваційне значення Я-концепції у життєактивності індивіда. Соціальна і гендерна ідентичність.

Тема 11-12. Соціальний і суб'єктний контексти розвитку Я-концепції.

Я-концепція як персоніфікація і спосіб соціальної поведінки. Схильність на користь Я. Ідея самоспричинення. Роль символів у становленні Я-концепції. Поняття про робочу, складну, просту, стійку онтогенетичні рівні Я-концепції. Успіх, успішність і Я-концепція особистості. Я-концепція у структурі інтегральної суб'єктності. Модель вільного спричинення. Структурна складова психологічної самоорганізації людини в освітньому процесі.

Змістовий модуль 3.
Самотворення позитивно-гармонійної Я-концепції в інноваційному освітньому оргпроцесі

Тема 13. Становлення позитивно-гармонійної Я-концепції за модульно-розвивальної організаційної системи.

Я-концепція людини у сфері інноваційно-психологічного клімату. Самостворення Я-концепції наступників в інноваційній системі. Ієрархічна система диспозицій. Модель самотворення. Становлення Я-образу: когнітивна складова суб'єкта організаційно-освітньої поведінки. Категорійно-сутнісні характеристики самотворення позитивної Я-концепції. Утворення позитивного Я-ставлення: емоційно-оцінкова складова особистості у процесі освітньої діяльності. Розгортання Я-вчинку: вчинково-креативна складова індивідуальності під час вартісного наповнення освітньої події.

Тема 14-15. Спонтанно-духовна організація Я-концепції універсума.

Ідея спонтанної активності (ІСА) у духовному контексті. Принципи активності та саморозвитку як форми спонтанної активності. Принцип ієрархічності та його психологічний зміст. Принципи самоорганізації духовної сфери людини як універсума. Ноогенний невроз. Науковий аналіз напрямків соціально-психологічного обґрунтування духовності. "Методологічний квадрат" складових духовності у сфері вітакультурного буття універсума. Духовні стани. Самотворення абсолюту Я-духовного універсума за інноваційної системи модульно-розвивального навчання.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни "Психологія Я-концепції"

Денна форма навчання

	Кількістьгодин					
	Лекції	**Практ. заняття**	**СРС**	**Індив. робота**		**Контрольні заходи**
Змістовий модуль 1. Обгрунтування Я-концепції в класичних психологічних теоріях						
Тема 1-2. Проблематика «Я» у психоаналітичній теорії Зигмунда Фройда	4	4	9	-	2	Поточне опитування, рерфеати, тестування
Тема 3-4. Структурно-функціональна модель глобальної Я-концепції	2	2	9	-		
Тема 5. Концепція самості у феноменологічній теорії	2	2	9	1		
Змістовий модуль 2. Розвиток і формування Я-концепції особи у системі соціально-культурної взаємодії						
Тема 6-7. ЕГО-психологія в теорії особистості	4	4	9	-	3	Поточне опитування, рерфеати, тестування
Тема 8. Особливості ситуативного та вікового розвитку Я-концепції	4	4	9	1		
Тема 9-10. Я-концепція у контексті соціального довкілля	2	2	9	1		
Тема 11-12. Соціальний і суб'єктний контексти розвитку Я-концепції	4	4	9	-		
Змістовий модуль 3. Самотворення позитивної Я-концепції в інноваційному освітньому оргпроцесі						
Тема 13. Становлення позитивно-гармонійної Я-концепції за інноваційних освітніх умов	4	4	9	1	3	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 14-15. Спонтанно-духовна організація Я-концепції	4	4	6			
Разом	**30**	**30**	**78**	**4**	**8**	

Заочна форма навчання

	Кількість годин		
	Лекції	**Практич. заняття**	**Самостійна робота**
Змістовий модуль 1. Обгрунтування Я-концепції в класичних психологічних теоріях			
Тема 1. Проблематика «Я» у психоаналітичній теорії Зигмунда Фройда	2	2	15
Тема 2. Структурно-функціональна модель глобальної Я-концепції			15
Тема 3. Концепція самості у феноменологічній теорії			16
Змістовий модуль 2. Розвиток і формування Я-концепції особи у системі соціально-культурної взаємодії			
Тема 4. ЕГО-психологія в теорії особистості	2	1	15
Тема 5. Особливості ситуативного та вікового розвитку Я-концепції			15
Тема 6. Я-концепція у контексті соціального довкілля	2		16
Тема 7. Соціальний і суб'єктний контексти розвитку Я-концепції			16
Змістовий модуль 3. Самотворення позитивної Я-концепції в інноваційному освітньому оргпроцесі			
Тема 8. Становлення позитивно-гармонійної Я-концепції за інноваційних освітніх умов	2	1	15
Тема 9. Спонтанно-духовна організація Я-концепції			15
Разом	**8**	**4**	**138**

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Психологія Я-концепції»

Денна форма навчання
Практичне заняття № 1-2

Тема. Проблематика Я у глибинній психології.

Мета: забезпечити формування у студентів позитивного процесу ідентифікації з довкіллям задля становлення себе як особистості.

Запитання для обговорення:

1. "Я"– центральна ланка самосвідомості у психологічній науці.
2. Рівні психічного життя людини та їх взаємозв'язок із структурою особистості.
3. Витіснення, проекція, заміщення і раціоналізація як захисні механізми "Его".
4. Соціально-психологічний аналіз протидії, регресії, сублімації та заперечення.
5. Механізм ідентифікації та його сутність.
6. Методи терапевтичної роботи з пацієнтами.

Практичне заняття № 3-4

Тема. Поняття про Я-концепцію у структурно-функціональній моделі Р. Бернса.

Мета: сформувати уявлення про складові глобальної Я-концепції та їх значення у житті людини.

Запитання для обговорення:

1. Соціально-психологічні підходи до розуміння структури Я-концепції.
2. Шкала самосприйняття та обґрунтування проблеми Я.В. Джемсом, Ч. Кулі, Дж. Мідом тощо.
3. Структурні компоненти самоорганізації людини та їх психологічна сутність.
4. Модель глобальної Я-концепції Р. Бернса та її характеристика.
5. Поняття про Я-образ як когнітивну складову Я-концепції.
6. Емоційно-оцінковий компонент Я-концепції людини.
7. Самопізнання, самоставлення і саморегуляція як основні процеси самосвідомості.
8. Значення Я-концепції у життєзреалізуванні людини.

Практичне заняття № 5

Тема. Я-концепція у гуманістичній психології.

Мета: сприяти утворенню у студентів характеристик повноцінно-функціональної особистості.

Запитання для обговорення:

1. Психологічна організація внутрішнього світу людини у науковому осмисленні феноменологів (К. Роджерс, А. Маслов).
2. Сутність концепції самості у теорії К. Роджерса.
3. Формування та розвиток Я-концепції.
4. Характеристики повноцінно-функціональних людей та їх змістовий аналіз.
5. Q-сортування як методика дослідження ставлення особи до себе.

Практичне заняття № 6-7

Тема. Психосоціальний розвиток людини.

Мета: сприяти формуванню та виявленню позитивних новоутворень у студентів, а також розумінню кризових періодів у житті людини та ролі сім'ї у становленні її самооцінки.

Запитання для обговорення:

1. Поняття про Его-ідентичність та стадії психосоціального розвитку людини.
2. Сутнісні відмінності між Его-психологією і психоаналізом.
3. Соціальний розвиток особи від народження до школи.
4. Формування Его-ідентичності у шкільний вік та у час юності.
5. Значення ранньої, середньої та пізньої зрілості у становленні людини.
6. Поняття про Его-інтеграцію у форматі життєвого вчинку.

Практичне заняття № 8

Тема. Особливості ситуативного та вікового розвитку Я-концепції особистості.

Мета: проаналізувати та обґрунтувати особливості становлення Я-концепції за віковими періодами.

Завдання для обговорення:

1. Зовнішність та її вплив на розвиток Я-концепції.
2. Значення сім'ї у становленні самооцінки особи.
3. Розвиток Я-концепції школярів та юнаків у процесі соціальної взаємодії.

4. Я-концепція наставника та його спроможність до самозростання.

Практичне заняття № 9-10

Тема. Становлення Я-концепції у контексті соціальних взаємостосунків.

Мета: забезпечити утворення концепції самоефективності для встановлення гармонійних Я-структур людини.

Запитання для обговорення:

1. Самоефективність у контексті соціальної взаємодії.
2. Схильність на користь свого Я як тенденція збереження Я-концепції.
3. Культура та її вплив на Я-структури людини.
4. Поняття про незалежне і взаємозалежне Я.
5. Значення індивідуалізму та колективізму під часу творення Я-людини.
6. Я-концепція у життєактивності людини.
7. Взаємозв'язок Я-концепції із типами ідентичності.

Практичне заняття № 11-12

Тема. Соціальний і суб'єктивний аспекти розвитку Я-концепції.

Мета: сприяти утворенню складної та стійкої Я-концепції у студентів.

Запитання для обговорення:

1. Роль символів у формуванні Я-концепції та природа Я.
2. Системність соціальних взаємостосунків та функції Я.
3. Різновиди Я-концепції людини (робоча, складна, точна, стійка).
4. Я-концепція у форматі інтегральної суб'єктності.
5. Я-концепція особи в освітньому процесі.

Практичне заняття № 13

Тема. Становлення Я-концепції у сфері інноваційно-психологічного клімату.

Мета: формування позитивного Я-образу, Я-вчинку студента через форми спонтанної активності.

Запитання для обговорення:

1. Позитивно-гармонійна Я-концепція у сфері інноваційно-психологічного клімату.
2. Модель самотворення та її соціально-психологічний аналіз.
3. Процес утворення Я-образу суб'єкта, Я-ставлення особистості, Я-вчинку індивідуальності.
4. Основні характеристики самотворення позитивно-гармонійної Я-концепції людини за умов освітнього процесу.

Практичне заняття № 14-15

Тема. Спонтанно-духовна складова Я-концепції універсума.

Мета: сприяти формуванню в студентів складових-носіїв духовності та здійснити підсумковий аналіз пройденого навчального курсу.

Запитання для обговорення:

1. Спонтанна активність у духовному контексті.
2. Принципи активності та саморозвитку та їх психологічний зміст.
3. Ієрархічність як форма спонтанної активності.

4. Самоорганізація духовної сфери людини як універсума.
5. Методологічний квадрат складових духовності та функціональні ролі Я-концепції людини.

Заочна форма навчання

Практичне заняття № 1

Тема. Проблематика Я у глибинній психології.

Мета: забезпечити формування у студентів позитивного процесу ідентифікаці їз довкіллям задля повного становлення себе як особистості.

Запитання для обговорення:

1. "Я"– центральна ланка самосвідомості.
2. Рівні психічного життя людини та їх взаємозв'язок із структурою особистості.
3. Витіснення, проекція, заміщення, раціоналізація як захисні механізми "Его".
4. Соціально-психологічний аналіз протидії, регресії, сублімації та заперечення.
5. Механізм ідентифікації та його сутність.
6. Методи терапевтичної роботи з пацієнтами.

Практичне заняття № 2

Тема. Поняття про Я-концепцію у структурно-функціональній моделі Р. Бернса.

Мета: сформувати уявлення про складові Я-концепції та їх значення у житті людини.

Запитання для обговорення:

1. Соціально-психологічні підходи до розуміння структури Я-концепції.
2. Шкала самосприйняття та обґрунтування проблеми Я.В. Джемсом, Ч.Кулі, Дж.Мідом тощо.
3. Структурні компоненти самоорганізації людини та їх психологічна сутність.
4. Модель глобальної Я-концепції Р.Бернса та її характеристика.
5. Поняття про Я-образ як когнітивну складову Я-концепції.
6. Емоційно-оцінковий компонент Я-концепції людини.
7. Самопізнання, самоставлення і саморегуляція як основні процеси самосвідомості.
8. Значення Я-концепції у життєзреалізуванні людини.

6. Самостійна робота студентів

Під час виконання самостійної роботи студенти закріплюють теоретичні знання з курсу "Психологія Я-концепції".

Загальні вимоги до виконання самостійної роботи подано у вигляді рефератів та психодіагностичних методик.

Особливу увагу слід приділити оформленню завдання, обсяг якого має бути неменше 10 сторінок друкованого тексту (TimesNewRoman, 14 кегель, через 1,5 інтервали, ліве поле 3 см, верхнє, праве, нижнє - 2 см). Сторінки тексту нумерують. Наприкінці роботи додається, оформлений з дотриманням

стандартів.

Добір літератури, статистичної інформації та інших матеріалів

Навчальну літературу з вибраного варіанта завдання студент добирає як за рекомендованим списком літератури, так і самостійно. Особливу увагу слід звернути на періодичні наукові видання. Опрацювання їх у запропонованих темах завдань вигідно вирізнятиме роботу.

Виклад змісту

Зібраний, вивчений і опрацьований матеріал за темою викладається відповідно до запропонованого плану, за яким кожний розділ починається з нової сторінки. Сторінки нумеруються у правому верхньому куті. Таблиці, схеми, рисунки повинні мати назву. На конкретні дані з першоджерел робляться посилання.

Варіанти рефератів

1. Я-концепція–центральна ланка самосвідомості.
2. Свідомість, самосвідомість і Я-концепція, їх взаємоспричинення та взаємозв'язок.
3. Сублімація та регресія –захисні механізми Его.
4. Заміщення та раціоналізація як захисні механізми Я-людини.
5. Роль гуманістичних підходів у становленні Я-концепції.
6. Методики дослідження Я-концепції людини, їх сутність та обґрунтування.
7. Роль Его-інтеграції у становленні Я-концепції людини.
8. Значення символів під час формування Я-концепції людини.
9. Образи суб'єктивної реальності та їх взаємозв'язок із складовими Я-концепції.
10. Компоненти Я-концепції та їх змістова сутність.
11. Я-образ як визначальний компонент Я-концепції.
12. Роль самооцінки, самоповаги у становленні концептуального Я.
13. Позитивно-гармонійна Я-концепція та її значення в житті людини.
14. Проблематика архетипів в концепції К. Юнга.
15. Поняття про особистість та її Я в підході К. Хорні.

Самостійна робота також виконується студентами у формі проведення психодіагностичних методик дослідження Я-концепції людини та здійснення їх кількісного і соціально-психологічного аналізу. Перелік методик, що потрібно провести та опрацювати (кожна методика проводиться із п'ятьма особами, оброблені бланки, а також здійснений аналіз складаються у папку з файлами):

- Визначення ідентифікаційного зв'язку і почуття "Ми";
- Незалежного і взаємозалежного Я;
- Тест "Символічний образ Я";
- Дослідження егоцентризму;
- "Я–соціально-символічні завдання";
- Тест "Дім –Дерево – Людина";
- Дослідження самооцінки особистості (3версії);
- Діагностики рівня суб'єктивного контролю;
- Особистісної адаптованості людини;
- Діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі

7. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу

Метою запропонованого **тренінгу** є гармонізація Я-концепції студента, його уявлень про себе і ставлення до себе; активізація процесів особистісного саморозвитку; формування навичок емоційної та поведінкової саморегуляції.

Умовами успішної роботи Т-груп є:

Встановлення гуманних стосунків у процесі занять. Члени групи повинні навчитися брати на себе відповідальність, самостійно розв'язувати свої проблеми, а також вміло використовувати отримані у групі досвід, інформацію та знання.

Формування навичок прийняття людини такою, яка вона є, – безумовна позитивна оцінка особистості в цілому, відмова від оцінкових суджень, заміна їх такими, які б свідчили про готовність до порозуміння. При підборі Т-групи найважливіше сформувати стійку внутрішню мотивацію кожного до роботи, до взаємодії. Попередньо студентам пропонується відповісти на запитання: 1) Що я чекаю від роботи у групі? 2) Які проблеми буду розв'язувати? 3) З якими труднощами я зустрічаюся, навчаючись у ЗВО?

На початку роботи кожної групи проводиться вступна бесіда з учасниками, в якій висвітлюються мета, завдання, принципи функціонування групи (звертатись один до одного на "Ти" і по-імені, щоб забезпечити спілкування у системі "людина-людина"; бути відповідальним за свої вчинки та дії; все, що відбувається, здійснюється "тут і тепер"; все, що робиться у групі, повинно відбуватися добровільно, конфіденційно; треба приймати себе та інших такими, які вони є).

Найважливішими принципами керівника групи є відповідальність, компетентність, конфіденційність. Кількість учасників у групі становить від 10 до 15 осіб. Тривалість тренінгу 40 годин, тобто 10 занять по 4 години кожне. Тренінг передбачає три взаємопов'язаних частини: І–підготовча (4-8год); ІІ–основна (28-32год); ІІІ–завершальна (4 год). Перед кожним заняттям обов'язково чітко формулюється *інструкція* для учасників.

Кожне тренінгове заняття складається із 4 елементів:

1. Рефлексія попереднього досвіду, аналіз домашніх завдань із самопізнання та саморозвитку, формулювання близьких цілей.
2. Подальший поступ предметів вивчення, який передбачає пошук і привласнення засобів досягнення поставленої цілі.
3. Підвищення групової згуртованості, яка передбачає саморозкриття учасників, довірливе спілкування, відчуття захищеності кожного всередині даної групи.
4. Підведення підсумків. Рефлексія роботи в групі.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни "Психологія Я-концепції" використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування за кожним змістовим модулем;
- тренінг;

- оцінювання виконання самостійної роботи;
- залік.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Психологія Я-концепції” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль1		**Модуль2**		**Модуль3**	**Модуль 4**
20 %	20 %	20 %	20 %	5 %	15 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 занять, 7 тем – 6 оцінок). 2. Модульний контроль 1 проводиться на 7 практичному занятті. Оцінка за модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 5 балів і одне теоретичне питання, яке має 50 балів.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять(8 занять, 8 тем – 6 оцінок). 2. Модульний контроль 2 проводиться на 15 практичному занятті. Оцінка за модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 5 балів і одне теоретичне питання, яке має 50 балів.		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу, щодо гармонізації позитивної Я-концепції студента, його уявлень та ставлення до себе; активізація процесів особистісного саморозвитку; формування навичок емоційної та поведінкової саморегуляції.	Оцінювання реферату як теоретичної частини самостійної роботи (40 балів), а також психодіагностичних методик дослідження Я-концепції особистості (60 балів)

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	**За національною шкалою**	**За шкалою ECTS**
90-100	відмінно	A(відмінно)
85-89	добре	B(дужедобре)
75-84		C(добре)
65-74	задовільно	D(задовільно)
60-64		E(достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	**Найменування**	**Номер теми**

	Електронний курс лекцій	1–15
	Програмне забезпечення: Microcoft PowerPoint,AIMP(відео)	1–15
	Програмне забезпечення Moodle	1–15
	Технічне забезпечення: ноутбук, проектор	1–15

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аркатова О.Є., Єльчанінова Т.М. Постельник М.В., Аркатов Е.С., Єльчанінов Т.Н. Становлення самосвідомості як соціальної адаптації та чинників, які зумовлюють життєві стратегії. Херсон: Гельветика, 2019. 230 с.
2. Дудник О.А. Факторна структура емоційно-оцінних характеристик Я-концепції студентів із високим рівнем особистісної безпорадності. Психологічні перспективи. 2019. Вип. 33. С 103-114.
3. Дудник О.А. Емоційно-оцінний компонент Я-концепції особистості. Особистість і суспільство: методологія та практика сучасної психології: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Луцьк: ПП Іванюк В.П, 2019. С.135–138.
4. Отич Д. Екологічна самосвідомість особистості як психологічний феномен. *Науковий часопис НПУ ім. М.І. Драгоманова*. Серія 12: Психологічні науки. 2020. С. 87- 94.
5. Рашковська І.В. Самооцінка та ідеальне «Я» підлітка. Теорія і практика. Київ: Шкільний світ, 2018. 120 с.
6. Сміт Д. Думати, як Зиґмунд Фрейд / пер. з англ. К. Козачук. Київ : КМ-Букс, 2019. 206 с.
7. Фурман О.Є. Я-концепція як предмет багатоаспектного теоретизування. *Психологія і суспільство.* 2018. № 1-2. С. 38-67.
8. Фурман О.Є. Я-концепція як предмет рефлексивного теоретизування. Система сучасних методологій: хрестоматія у 4-х томах / упоряд., відп. ред.. перекл. А.В. Фурман. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. Т. 4. С. 349-373.
9. Фурман О.Є. Джерела та засади осягнення позитивно-гармонійної Я-концепції як структурно-функціональної цілісності. *Психологія і суспільство*. 2023. № 2. С. 142-168.
10. Фурман О.Є. Успішність, успіх і Я-концепція особистості. *Психологія і суспільство.* 2023. № 1. С. 191-198.
11. Фурман О.Є. Я-концепція як теоретичний конструкт сучасної психології. Методологія і психологія гуманітарного пізнання. До 25-річчя наукової школи професора А.В. Фурмана: колективна монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 309-349.
12. Lypka A. Responsibility of personality in coordinates of psychological analysis. *Психологія і суспільство.* 2018. №1-2. С. 109-117.
13. Lypka M. Peculiarities of the mutually caused development of personality self-consciousnessand self-conscept. *Психологія і суспільство*. 2018. №3-4. С. 154-162.
14. Park ChangJ eung, and Ung Gu Kang. "Evolutionary psychiatry I-concept of evolutionary psychology and evolutionary psychopathology. Journal of Korean

Neuropsychiatric Association. 2018. 57(2). 157-172.
15. GuninaDaria. Dynamics ofStudiesoftheProblemofCorrelationofConsciousness, Self- consciousness, «I-Concept», «I-Image» inthePsychologyofthe Twenty-first Century. KnELifeSciences. 2018. 368-374.
16. Furman Oksana, Shandruk Serhii, Gerasymova Elvira, Panok Vitalii, Vasylkiv Olena, Lukashuk Maryna. Psychological and educational support of student's self-regulation development. *International Journal of Management (IJM).* Volume 11. Issue 4. April 2020. P. 326-338.
17. Karimovich, Muminov Shemuhammad. Integral Structure Of Professional I-Concept. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*. 3.05 2021. 334-340.